

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21, 62101 Lapua
Puh (06) 433 5700
hy@h-y.fi
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

lauantai 2.7.2022
aamuseurat klo 8.30
Katariina Airas

Kerjäläinen. Sekakäyttäjä. Pakolainen. Pitkäaikaistyötön. Mielenterveyskuntoutuja. Koditon. Pikkurikollinen. Olipa joukossa välillä myös poliisi, kuninkaallinen, presidentti ja miljonääri.

Tällaisia rooleja jaoin joukolle nuoria kaksi viikkoa sitten päättyneellä Aholansaaren rippileirillä. Kiinnitin roolilaput nuorten otsaan niin, etteivät he itse nähneet mitä niissä luki. Nuoret eivät myöskään etukäteen tienneet, minkälaisia rooleja heille oli tarjolla, ja jaoin ne heille täysin sattumanvaraisesti. Roolijaon jälkeen nuorten tehtävänä oli kohdella toisiaan sen mukaan, mitä itse kunkin otsassa luki, ja vastavuoroisesti toisten käytöksen perusteella päätellä, mikä tai minkälainen rooli itselle oli osunut.

Leikin nimi on ennakkoluulopeli. Sen tarkoitus on tehdä näkyviksi tavat, joilla vaistomaisesti kohtelemme erilaisia ihmisryhmiä. Varsinkin kerjäläisten, sekakäyttäjien, pitkäaikaistyöttömien, mielenterveyskuntoutujien, pakolaisten ja pikkurikollisten kohdalla tuo vaistomainen käytös usein on — ikävä kyllä — vähintäänkin välttelevää ja välinpitämätöntä, joskus aivan avoimen vihamielistä. Suomalaiselle kulttuurille toiseen suuntaan katsominen ja ohi käveleminen tuntuu olevan erityisen tyyppillistä, syystä tai toisesta.

Noin kuukausi sitten uutisoitiin eräästä tällaisesta tapauksesta. Alakoululainen lapsi meni äitinsä kanssa ostoksille suureen kauppakeskukseen, joka oli täynnä väkeä. Epilepsiaa sairastava äiti sai yhtäkkiä kohtauksen, jonka aikana lapsi pyysi toistuvasti ohikulkijoilta apua. Toinen toisensa jälkeen ihmiset ohittivat hänet ja katsoivat pois. Lehtijutun mukaan epilepsia-kohtaus saattaa asiasta tietämättömille näyttää voimakkaalta päihtymystalta tai huumeiden yliannostukselta. Sopii kysyä, mikä ihmeen syy se on olla auttamatta hätäntynyttä lasta, joka osasi kyllä sanoa, mistä äidin kohtaus johtui? Sopii myös kysyä, millä tavalla olisi sen hyväksyttävämpää olla auttamatta, jos kyseinen äiti olisikin ollut narkomaani? Onneksi paikalle tuli lopulta se yksi, joka näki ja kuuli toisten hädän, ja auttoi.

En todella tiedä, miten olisin itse toiminut tuossa tilanteessa. Luultavasti auttanut, koska apua pyysi lapsi. Kun ei ole ollut tapahtuma-aikaan paikalla, on kovin helppoa uskotella itselleen, että olisi aivan varmasti toiminut oikein. Minun on häpeäkseni myönnettävä, että jos pyytjä olisikin ollut esimerkiksi sekakäyttäjä, olisin luultavasti kulkenut sanaakaan sanomatta ohi. Yrittänyt esittää, etten muka huomannut, ja valinnut ennemmin itseni suojelemisen kuin lähimmäisen auttamisen.

Kuinka monta kertaa — viimeksi tällä viikolla — olenkaan jättänyt puuttumatta syrjivään puheeseen heti, katsonut toiseen suuntaan, väistänyt, yrittänyt paeta, koska se on ollut minulle itselleni helpompi ja turvallisempi ratkaisu.

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21, 62101 Lapua
Puh (06) 433 5700
hy@h-y.fi
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

Kerjäläiset, sekakäyttäjät, pikkurikolliset, mielenterveysongelmaiset, pitkäaikaistyöttömät sekä sellaiset pakolaiset, jotka eivät tule niin läheltä, että heihin tai heidän hätäänsä on helpompaa samaistua. He kaikki ovat ihmisiä, joiden epäonnesta moni syyttää heitä itseään. He ovat niitä lähimmäisiämme, joita tällainen tavallinen, etuoikeutetumpi ihminen herkästi välttää, kuka mistäkin, usein ihan ymmärrettävästä syystä. Mutta tosiasia on, että kun me vaikenemme ja kävelemme ohi, me kävelemme itsensä Kristuksen ohi. Hänen, joka sanoo, että kaiken näille sisaruksillemme tekemämme ja tekemättä jättämismme me teemme ja jätämme tekemättä Hänelle.

Mutta hyvät ystävät, toivoa on. Maailma muuttuu, kun sitä muutetaan, ja muutos parempaan näkyy kirkkaasti ainakin nousevassa sukupolvessa.

Rippikoululaiset heittäytyivät innolla mukaan pelaamaan ennakkoluulopeliä. Minä seurasin heitä sivusta, osallistuinkin peliin välillä. Ennakkoluuloista johtuvaa käytöstä nousi esiin, niin kuin olin odottanutkin, ja kaiken tämän herättämistä tunteista ja ajatuksista keskusteltiin sekä siinä hetkessä että jälkeenpäin.

Mutta mitä en ollut osannut odottaa olikin, että suurimmat ennakkoluulot olivat koko ajan olleet minulla itselläni. Ensin yllätyin siitä, kuinka monelle vaikeimmalta oli tuntunut, jos annettu rooli oli esimerkiksi kuninkaallinen tai miljonääri. Kaikista ennakkoluuloistani suurin oli kuitenkin ollut pitää lähes itsestäänselvyytenä, että nuoret kohtelisivat vähemmän onnekkaita, syrjäytyneitä, elämässään epäonnistuneita huonosti tai ainakin välinpitämättömästi, ohi katsoen.

Pelin jälkeen hyvin moni sanoi heti olevansa pahoillaan siitä, että heidän oli lopulta ollut välttämätöntä toimia ikävällä tavalla. Muutenhan kaveri ei olisi ikinä arvannut, mikä rooli hänelle oli jaettu. Sillä mitä nämä nuoret sanoivat ensin, kun eteen tuli nisti? He tarttuivat tätä kädestä ja sanoivat: "Miten mä voisin auttaa sua? Kai sä tiedät, että voit saada apua, etkä ole yksin?"

Kerjäläinen, sekakäyttäjä, pakolainen, pitkäaikaistyötön, mielenterveyskuntoutuja, koditon, ja pikkurikollinen. Poliisi, kuninkaallinen, presidentti ja miljonääri. Loppujen lopuksi he kaikki, ja me kaikki, olemme samalla viivalla, yhtä arvokkaina rakastavan Jumalan kasvojen edessä. Jumalaa meidän epäonnistumisemme eivät haittaa, eikä Kristus koskaan katso meistä ohi. Onneksi osa meistä tietää tämän jo nyt, tässä näkyvässä maailmassa, ja myös toimii Hänen antamansa esimerkin mukaan, parantaen maailmaa pieni, muttei koskaan merkityksetön hyvä teko kerrallaan.